

A: civilsamfund

Iværksætter-spirer skal skabe næste generation af demokratiske virksomheder

🔖 Læs senere

Simon Engell Kjøller

2. oktober 2020 kl. 4:55 |

Deltagerne på bootcampen fik inspiration fra demokratiske virksomheder og mulighed for at tale med andre iværksættere. (Foto: Carsten Andersen)

ERHVERVSDEMOKRATI: Et nyt iværksætterforløb skal skabe medlemsejede virksomheder. De kan give øget produktivitet og bæredygtige virksomheder og skabe meningsfulde arbejdsliv, mener Demokratisk Erhverv. Fem idéer er udvalgt til et pilotprojektet der skal gøre akademikere til demokratiske iværksættere.

Ved indgangen til Vartovs store sal bliver man mødt af en æske med mundbind. I salen er stole sat frem i klynger af fem, og spirende iværksættere er ved at indtage pladserne.

Det er ugens anden bootcamp, hvor godt 30 deltagere bliver budt velkommen af Demokratisk Erhverv til projektet 'Fra Akademiker til Iværksætter', som er et nyt iværksætterforløb, der vil "skabe næste generation" af demokratiske virksomheder.

Iværksætterne er samlet for at få inspiration, der måske kan hjælpe til med at realisere deres virksomhedsidéer. Demokratisk Erhverv er initiativtager til pilotprojektet, og de mener, at vi i Danmark går glip af gevinster ved ikke at fokusere mere på demokratiske iværksætteri og virksomhedsdrift, hvor man som aktivt medlem kan bruge sin demokratiske ret.

”Demokratiske virksomheder har en særlig styrke og holdånd. Det er kombinationen af, at man både får en del af overskuddet og et socialt og følelsesmæssigt engagement, og at man er en del af noget større og har indflydelse på eget arbejde og organisationens strategiske udvikling,” siger Magnus Skovrind Pedersen, direktør for presse og eksterne relationer hos Demokratisk Erhverv.

LÆS OGSÅ

Humanistisk eksperimentarium og hårde hvidevarer

Deltagerne på bootcampen blev præsenteret for foreningen Andelsgaarde og analysebureauet Analyse & Tal, der begge er demokratisk styret, og som gav indblik i deres organisationsform og drift.

Efter de to bootcamps sendte de håbefulde hold en ansøgning afsted, hvorefter Demokratisk Erhverv har udvalgt fem projekter, der er gået videre i inkubationsforløbet.

En af de iværksætterhold der er blevet valgt ud til at deltage i inkubationsforløbet er initiativet Flexwerker, der lige blevet stiftet som medarbejderejet kooperativ. Med baggrund i humanistiske fagligheder tilbyder de konsulenttydelser i form af facilitering, undersøgelser, kommunikation og formidlingsopgaver, og de ser det kooperative som den rette organiseringsmodel, siger Maja Louise Sørensen, der er en af de fem kvinder bag Flexwerker.

”Vi er stødt på kooperativer i søgen efter alternativer til usikre arbejdsvilkår, hvor man er selvstændig, freelancer eller hopper fra projektansættelse til projektansættelse. Det her er en mulighed for at skabe mere stabilitet og slå kræfterne sammen,” siger hun.

Den konventionelle iværksætterlogik om at starte virksomhed, opskalere den hurtigt, skabe størst mulig profit og lave et hurtigt exit er ikke en iværksætterfortælling som appellerede til Maja Louise Sørensen eller hendes mediværksættere. Med deres humanistiske fagligheder var det et ønske og en søgen efter noget andet, som matchede deres værdier.

”Det demokratiske fælleseje har potentialer i forhold til, hvordan man leder sit arbejde som akademiker. Vi har en fælles interesse i at have medbeslutning alle sammen. Ingen af os drømmer om at skulle være direktør. Vi ser en kvalitet i at lede og fordele arbejdet lige og kunne arbejde meget mere med roller, hvad vi har lyst til at arbejde med på området, og hvor vi har forskellige kvalifikationer,” siger hun.

Et andet af de fem udvalgte projekter er FIXRS, som vil arbejde med at vedligeholde hårde hvidevarer, for at forlænge levetiden på dem. Det overordnede formål er at reducere ressourceforbrug og udledning drivhusgasser, og ud fra blandt andet tanken om klimakrisen

kom idéen om også at organisere sig som demokratisk virksomhed.

”Vi vil gerne vise, at man godt kan skabe en bæredygtig forretning, som kan tjene penge, men i et ønske om at gøre en forskel og ikke kun hive penge hjem til aktionærerne,” siger Bo Astrup Kristensen.

Sammen med sin makker Rasmus Jørgensen har han startet FIXRS, og de håber på at blive flere folk med tiden:

”Vi vil gerne sætte det gode hold, så vi kan lykkes med det her projekt, og det tænker vi, at den demokratiske model er ret god til. Vi har ikke en stor pose penge, vi kan tilbyde folk, men vi kan tilbyde dem noget indflydelse på projektet,” siger Bo Astrup Kristensen.

Demokratisk ejerskab

Det demokratiske iværksætterforløbet er indgået i samarbejde mellem Dansk Magisterforening, Magistrenes A-kasse, Kooperationen, Danske studerendes Andelsselskab og Tænketanken Demokratisk Erhverv.

Hos Demokratisk Erhvervs tror man på, at medejerskab kan skabe en særlig iværksætterånd, og ifølge Kooperationen, der er den kooperative arbejdsgiverorganisation i Danmark, viser flere analyser, at medarbejderejerskab leder til højere produktivitet og bedre økonomiske resultater.

De to grundkriterier for det kommende iværksætterforløb er selve forretningsidéens styrke og så den demokratiske ejerskabsmodel, siger Magnus Skovrind Pedersen.

”Vi har valgt dem, der bedst har beskrevet et relevant behov eller problem, og som både peger på innovative måder at løse det på, og viser initiativ til at føre det ud i livet. Der er både noget rent business, men vi ser også efter dem, der formår at tænke deres demokratiske ejerskabsmodel længst, og som kan se nogle idéer i, hvordan de kan bruge det som en forretningsmæssig fordel,” siger han.

Inkubationsforløbet bliver en form for test, da det er det første af sin art. Derfor kommer Demokratisk Erhverv også selv til at blive klogere og lære af forløbet, siger Magnus Skovrind Pedersen.

”Vi skal lave mere inkubation efterfølgende, og der skal være flere iværksætterinitiativer, som kan bygge på skuldrene af de erfaringer, vi får her. Umiddelbart får vi både opbygget en gruppe af rådgivere, som ved noget om det her, og som vil kunne hjælpe andre demokratiske iværksætterinitiativer, og vi får erfaringer, som kan forbedre selve forløbet. Nogle af resultaterne kan vi måske først se om nogle år, når vi ser hvordan det går for de her virksomheder og de er sat på frit hav,” siger han.

Næste artikel

Forfatter: Danmark er ved at smide et kæmpe erhvervseventyr på gulvet

Danmark er ikke med på bølgen

I en række Europæiske lande er der sket en stigning i antallet af demokratiske virksomheder, men vi er ikke fulgt med herhjemme.

”I resten af Europa ser vi en relativt stor vækst i demokratiske virksomheder. Især medarbejderejede virksomheder vokser i mange europæiske lande. Der er en kæmpe bølge, men vi er ikke med på den i Danmark,” siger Magnus Skovrind Pedersen.

Han fremhæver blandt andet Sverige, Storbritannien, Spanien og Italien, hvor man blandt andet tilbyder lokal rådgivning, iværksætterprogrammer og -uddannelser.

”I Italien har man set en vækst fra 1970’erne til i dag for medarbejderejede virksomheder, der dengang stod for 2 procent af beskæftigelsen til de i dag udgør 8-9 procent,” fortæller Magnus Skovrind Pedersen og fortsætter:

”I Storbritannien har man lavet en ordning for generationsskifte, så både ejere og medarbejdere kan få nogle skattefordele, hvis man overdrager virksomheden til medarbejderne. Og nu er det en af de hastigst voksende virksomhedsformer i Storbritannien i dag. Forskningen peger på, at det kommer samfundet til gode, for det skaber nogle ret stabile og produktive ejerformer, når man overdrager dem til medarbejderne.”

Stor søgning af kvindelige iværksættere

Når man ser på iværksættere i Danmark generelt, så udgør er tre ud af fire mænd. Men der tegner sig et andet billede ud fra de erfaringer Demokratisk Erhvervs har gjort sig. Til deres bootcamps var 59 procent af ansøgerne kvinder. Noget tyder på, at denne type iværksætteri appellerer bredere end den klassiske måde at lave iværksætteri på, lyder fra Magnus Skovrind Pedersen.

”Det her er en måde at skabe iværksætteri, som interesserer bredt og tiltrækker flere kvinder. Det kan skyldes, at man i højere grad skal skabe noget i fællesskab og i samarbejde, som får en mere alsidig gruppe til at være interesseret i at være med,” siger han.

Det billede kan Maja Louise Sørensen fra Flexwerker godt kende. Hun tror også, at det kan have noget at gøre med den akademiske og humanistiske baggrund, der er udgangspunktet for de fem kvinder i Flexwerker.

”Der kan være noget i forhold til vores fagligheder, hvor det er mere appellerende at arbejde sammen som et kooperativ med demokratisk ledelse,” siger Maja Louise Sørensen.

Men der er også noget i den konventionelle fortælling om, hvad iværksætteri er, som ikke nødvendigvis appellerer til kvinder.

”Det er typisk en ung mand med handelsbaggrund i lyseblå skjorte med en idé som skal opskaleres, og det handler om, hvor meget profit, man kan få ud. Der er tegnet nogle billeder og idealer op, som er svære at spejle sig i,” siger hun og fortsætter:

”Vi ønsker os et trygt, godt og fleksibelt arbejdsliv, som også er bæredygtigt og spændende, hvor vi med vores fagligheder er med til at skabe reel forandring i forhold til det, vi har uddannet os til.”

Magnus Skovrind Pedersen tror, at den demokratiske virksomhedsform kan være en mere bredt inkluderende måde at lave iværksætteri på:

”Den klassiske måde at bedrive iværksætteri på, hvor det skal minde om Løvens Hule, og man skal være i skarp konkurrence med hinanden konstant og ikke har fokus på god værdiskabelse sammen, det appellerer faktisk til en meget smal gruppe af mennesker. Når man appellerer til fællesskabet på den måde, som vi har gjort, så får man måske et bredere rekrutteringsgrundlag.”

Det offentlige forsømmer området

Demokratisk Erhverv har oplevet stor interesse for forløbet, men Magnus Skovrind Pedersen mener, at der politisk er for lidt fokus på området, og at det her er ”et vink med en vognstang om, at det politiske niveau også må komme i gang”.

”Der bør være viden ude i de tværkommunale erhvervshuse, i kommunerne og i Erhvervsstyrelsen på nationale plan om det her. Det er der ikke i dag,” siger han.

Ud over Kooperationen vurderer Demokratisk Erhverv indsatsen for kooperativt iværksætteri Danmark til at være meget begrænset. Det får Magnus Skovrind Pedersen til at efterlyse støtte fra det offentlige til at opstarte demokratisk drevne virksomheder.

”Der brug for at nogle af de eksisterende støtteordninger målrettes demokratiske virksomheder. Der findes to cifret milliardbeløb til erhvervsfremme. Nogle af de midler skal målrettes demokratiske virksomheder, så vi får et løft på det her område.”

Endeligt ønsker Magnus Skovrind Pedersen, at der kan sikres kapital for de nyopstartede initiativer.

”De områder, hvor man har offentlig støtte gennem lån eller investeringer i for eksempel Vækstfonden, der bør man lave nogle særskilte spor, der har fokus på demokratisk ejerskab,” siger han og fortsætter:

”Kapital er en særlig udfordring, fordi investorer ikke bare kan gå ind og tage ejerskabet fra de eksisterende ejere uden at gå på kompromis med demokratiet i virksomheden. Vækstfonden stiller i dag nogle krav om ejerskab og exitstrategier, som slet ikke er kompatible og ikke fungerer i en demokratisk virksomhed, fordi man er til for at skabe værdi for sig selv og sine medlemmer.”

[Demokrati »](#)[Tænketanken Demokratisk Erhverv »](#)[Magnus Skovrind Pedersen »](#)simonkjoller@altinget.dk

DOKUMENTATION

Fra akademiker til iværksætter

Tænketanken Demokratisk Erhvervs har startet Danmarks første inkubationsforløb for demokratiske iværksættere.

Projektet "Fra Akademiker til Iværksætter" er blevet til i samarbejde med Kooperationen, Dansk Magisterforening, MA A-kasse og Danske Studerendes Andelsselskab.

Mandag den 21. og onsdag den 23. september var hold af iværksættere til bootcamp på Vartov i København. 90 hold har søgt om at deltage i bootcampen. De repræsenterer over 180 iværksættere.

Sideløbende med bootcampen skulle deltagerne udarbejde en virksomhedsbeskrivelse. I uge 40 blev fem grupper udvalgt til en plads i selve inkubatorforløbet, som består af blandt andet seks workshops, virksomhedsbesøg og en mentorordning varende fra oktober til december.

De fem udvalgte projekter til inkubationsforløbet er:

- Flexwerkens
- FIXRS
- Bæredygtigt Digitaliserings Lab
- Supermarked for Københavns Fødevarerefællesskab
- KOMPOSIT.

Demokratiske virksomheder og kooperativer

En demokratisk virksomhed er en virksomhed styret og ejet demokratisk af medlemmer eller medarbejdere kendt som blandt andet kooperativer, andelsvirksomheder eller gensidige selskaber.

Demokratiske virksomheder skiller sig ud ved at have et bredt og inkluderende ejerskab og demokratisk kontrol af beslutningsprocesserne ofte baseret på princippet "ét medlem, én stemme".

Eksempler på sådanne virksomhedsformer er f.eks. andelsselskaber [A.m.b.a.], foreninger med begrænset ansvar [F.m.b.a.] og anpartsselskaber [Aps]. Det kan for eksempel være producentejede kooperativer, medarbejderejede kooperativer eller forbrugerejede kooperativer.

Danmark har en lang tradition for demokrati i erhvervslivet. I slutningen af 1800-tallet blomstrede andelsbevægelsen og den kooperative bevægelse op og førte giganter som Coop, Danish Crown og Arla med sig.

Hvad er Demokratisk Erhverv?

Tænketanken Demokratisk Erhverv blev stiftet i 2018 og arbejder for at fremme og forene demokratiske virksomheder, så dansk erhvervsliv understøtter et involverende demokrati og bliver løsningen på samtidens økonomiske, miljømæssige og sociale udfordringer.

Tænketanken Demokratisk Erhverv arbejder særligt for ejerskab og kontrol blandt medarbejdere, forbrugere, producenter eller virksomheder, der er tæt knyttet til virksomhedens drift eller formål.

Tænketanken Demokratisk Erhverv er skabt af medlemsorganisationer, som alle er demokratiske virksomheder.

Medlemmerne tæller blandt andre Arla, Dansk Energi, Merkur Andelskasse, Velliv Foreningen, Trykgruppen og Landbrug & Fødevarer.

Mike Dranov, foreningsdirektør hos COOP, er formand for bestyrelsen. Desuden sidder der blandt andre repræsentanter fra GF Forsikring, Danske Vandværker og Forenet Kredit.

Kilde: *Demokratisk Erhverv og Kooperationen*

KARRIERE

Se alle »

Rektor til Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole

Frist: 14/10-2020 12:00

BØRNS VILKÅR

Børns Vilkår søger Major Appeal Director

Frist: 15/10-2020

Kontorchef til Sundhedsjura til Sundheds- og Ældreministeriets departement

Frist: 05/10-2020

TOP

Direktør i Statens Administration

Frist: 11/10-2020

TOP

LEDERNE

Ledernes Hovedorganisation søger forretningsudviklingskonsulent

Frist: 02/10-2020

UDLØBER

ISOBRO søger en generalsekretær

Frist: 06/11-2020 12:00

Director UNEP DTU Partnership

Frist: 01/11-2020

TOP

Nyreforeningen søger ny direktør.

Frist: 29/10-2020

Kan du bygge bro mellem tal, analyse og politik?

Frist: 14/10-2020

Kommaldirektør til Kerteminde Kommune

Frist: 05/10-2020

TOP

GENTOR

Chef for Borgercenter Nord - Aarhus Kommune

Frist: 18/10-2020

TOP

Direktør for Plan, Teknik & Miljø til Aabenraa Kommune

Frist: 07/10-2020 12:00

TOP

GENTOR

Kontorchef til udvikling i Statsministeriet

Frist: 02/10-2020

UDLØBER

Afdelingschef for HR og Service til Røde Kors

Frist: 18/10-2020

INDRYK JOBANNONCE

MEST LÆSTE ARTIKLER

1. 15 ngo'er i opråb til regeringen: Tag ansvar for Danmarks globale klimaaftryk

2. IT-startup: Vi vil give en milliard mennesker adgang til uddannelse

3. SDU: Verdensmålene kan bekæmpe coronakrisen og klimakrisen

4. Forsker: Ministeren vender det blinde øje til fondenes indflydelse på folkeskolen
